

H F S A

HUKUK FELSEFESİ VE SOSYOLOJİSİ ARKİVİ

22. KİTAP

Hazırlayanlar

Hayrettin ÖKÇESİZ / Gülriz UYGUR

Yardımcılar

Saim ÜYE / Eylem ÜMİT / Zeynep İspir TOPRAK

Emine İrem AKI

İSTANBUL BAROSU YAYINLARI

İstanbul 2010

Genel Yayın Sıra No: 167
2010/9
ISBN: 978-605-5614-38-6

HFSA - Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi
Hayrettin Ökçesiz
Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Kampus, Antalya
Telefon: (0242) 227 69 75 - 76
Faks: (0242) 227 69 77
E-posta: hayret@akdeniz.edu.tr

İstanbul Barosu Yayınları
İstiklal Cad. Orhan A. Apaydın Sk. Baro Han Beyoğlu-İST
Tel: (0212) 251 63 25 Belgeç (Fax): (0212) 293 89 60
www.istanbulbarosu.org.tr dergi@istanbulbarosu.org.tr

Kapak Karikatürü: Honoré Daumier

Elektronik ortamda iletilen imla ve dizgi hataları yazarın/çevirmenin sorumluluğundadır.

•
Tasarım /Uygulama

Referans Ajans
Tel: +90.212.347.32.47 / e-mail: info@referansajans.com

•
Baskı

Sanat Matbacılık Medya ve Reklam Hizm. San. Tic. Ltd. Şti.
Hattat Halim Sokak No:13 Balmumcu-Beşiktaş / İstanbul
Tel: +90.212.267.04.23 / e-mail: as@sanatmatbaacilik.com

SUNUŞ

18. Kitapta duyurduğumuz ve 25-28 Ağustos 2008 tarihinde gerçekleştirdiğimiz geleneksel “Hukuka Felsefi ve Sosyolojik Bakışlar” adlı sempozyumumuzun dördüncüsünün bildirilerini bu kitaplarda (19-22) soyadı sırasına göre sunuyoruz. 22. Kitapta ayrıca bu sempozyumda yer almayan yazılardan oluşan bir “*Ek Dosya*” da bulunmaktadır. HFSA her yayım fırsatını okurlarına daha çok yazı sunmak düşüncesiyle değerlendirmektedir. Gelecek kitabımızda Eskişehir Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalının 30 Nisan – 02 Mayıs 2009 tarihinde gerçekleştirdiği “*Yargı: Kurallar, Kurumlar, Kararlar Kolokyumu*”nda sunulan bildiriler yayımlanacaktır. Bunlar program akışına göre şöyledir:

Ülker Yükselbaba, Dworkin’in Kurallar Modelini Değerlendirme: Kurallar ve İlkelerin Yargılamada kullanılması; Nazıme Beysan, Hohfeld’in Hak Kavramı Analizinin Hukuki Muhakemede Kullanılması; Gökçe Çataloluk, Luhmann’ın Sistem Teorisinde Mahkemelerin Rolü; Halit Uyanık, Kurumsallaşmış Bir Normatif Sistem Olarak Hukuk ve İkincil Eylem Sebepleri; Abdullah Dinçkol, Karar Verme Süreci İçinde Hükmün Oluşması ve Hâkimin Fonksiyonu; Yasemin Işıktaş, Hukukta Boşluk ve Takdir Yetkisi; Zeynep Üskül Engin, Yargıcın Özgürlük Alanı: Yorum; Eylem Ümit, Hâkimler Hakkaniyetten Ne Anlıyorlar?; Sercan Gürler, Çağdaş Hukuk Felsefesinde Formalist Yaklaşımlar ve Ernest Weinreb; Vahap Coşkun, Anayasanın Değişmez İlkeleri ile Demokrasi Arasındaki Gerilim; Serkan Gölbaşı, Bentham’ın Düşüncesi Bağlamında Cezalandırmanın ve Ceza Yargılamasının Rasyonalleşmesi; Aydan Ömür Surlu, H.L.A. Hart’ta Yargıcın Takdir Hakkı; Ceren Akçabay, Yargı ve İnsan Haklarının Liberal Yorumu; Vecdi Aral, Yargı Bağımsızlığı; Mustafa Tören Yücel, Türkiye’de Yargının Yapısal Analizi; Ali Şafak Balı, Yargılamanın İşlevselliği; A. Ulvi Türkbağ, Bir Karar Örneğinde Postmodern Yargılamanın Olanaklılığı Sorunu; Şule Şahin Ceylan, Uyuşmazlık Çözümünde Yargı Alternatifleri; Sevtap Metin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Bio-Etik Sorunlar; Zeynep İspir, Bir Etik İlişki Olarak Yargıcılık ve Hükmün Verme - Edebiyat Hukuk Aracılığıyla Bir Değerlendirme; Emine İrem Akı, Bir Edebiyat Eseri Olarak ‘Reis Bey’ Örneği Üzerinden Endüktif Muhakeme Yönteminin İncelenmesi; Harun Bodur, Adalet Tanrıçası Themis...

2010 yılı iki yılda bir gerçekleştirdiğimiz sempozyumumuzun beşincisini yapacağımız yıldır. İstanbul Barosu’nun her defasında Adli Yıl açılış etkinliği olarak da programına aldığı bu sempozyuma okurlarımızı katılmaya çağırıyoruz.

Değerli meslektaşlarımız Sayın Saim Üye, Eylem Ümit, Zeynep İspir Toprak ve Emine İrem Akı’ya bu kitapların hazırlanmasında gösterdikleri üstün gayret için içten teşekkürlerimizi sunuyoruz. Kendilerini HFSA’nın künyesinde “*Editör Yardımcıları*” olarak anmaktan onur duyuyoruz.

İstanbul Barosu Yayın ve Yönetim Kurullarının değerli üyelerine, Baro Başkanı Sayın Muammer Aydın’a gösterdikleri bu uzun soluklu işbirliğinden dolayı HFSA Çevresi adına teşekkür ediyoruz.

Sempozyuma katılarak, bildiri sunarak bu kitapların oluşmasına imkan vermiş yazarlarımıza şükran borcumuz daima en önde gelmektedir.

Nihayet bu kitapların somut birer nesne olarak elimizin altına gelmesini sağlayan Sanat Matbaacılık çalışanlarına ve bu sorumluluğu kendi adına üstlenen Sayın Serdar Savaş’a teşekkür ediyoruz.

Hayrettin Ökçesiz / Gülriz Uygur

İÇİNDEKİLER

• Katılanın Perspektifi Bakımından Hukuk ve Etik İlişkisi - <i>Gülriiz Uygur</i>	6
• Hukuksal Usavurmada Dedüksiyonun Yersizliği Üzerine - <i>Ertuğrul Uzun</i>	11
• Ceza Hukuku Felsefesi Açısından İnsan Onuru ve Mevzuatımız <i>Yener Ünver</i>	26
• İde, Kavram, Olgu Bağlamında Hukuk Kavramı - <i>Ogün Ürek</i>	62
• Yargının Tarafsızlığı Sorunu - <i>Başar Yaltı</i>	68
• Halkın İradesi Bağlamında Halkoylamaları: Bir Hukuk Sosyolojisi Denemesi - <i>Mehtap Yeşilorman</i>	74
• Suç Mağdurlarının Hakları ve Psikososyal Profilleri - <i>Mustafa Tören Yücel</i>	96
• Türk Hukukunun Seküler Kaynakları: İmparatorluk’tan Cumhuriyet’e <i>Mehmet Yüksel</i>	112
• Kant’ın Ahlak Felsefesinden Habermas’ın Söylem Etiğine Geçiş <i>Ülker Yükselbaba</i>	142
• Devlet-Toplum Arasında Hukukun Ruhu - <i>Abdülkadir Zorlu</i>	167
EK DOSYA	177
• İnsan Haklarının Uluslararası Alanda Korunması - 21.YY Gerçekliğinde Temel Sorunlar ve Öneriler - <i>Neval Oğan Balkız</i>	178
• Bir Pozitif Hukuk Kaynağı Olarak Avrupa Birliği Hukuk Sistemi <i>Abdullah Dinçkol</i>	189
• Bentham ve Kodifiyeciler - <i>Charles Noble Gregory</i>	215
• “Freirechtsschule” - <i>Hayrettin Ökçesiz</i>	227
• Hukuka Felsefe Düşünmek - <i>Hayrettin Ökçesiz</i>	233
• Toprak, Toplum ve Devlet (1900) - <i>Friedrich Ratzel</i>	241
• Felsefe, Kant ve Karar Alma Sistemi - <i>Victor Shreiber</i>	249

- Nesnel Gerekçe Anlayışı ve Bu Anlayışı Tasfiyeye Eğilimli Yargısal Deneyimler - *Hilmi Şeker* 260
- Ceza Hukuku Perspektifinde İnternetin Temel Problemleri - *İlker Tepe* 294